

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 357
din 18.06.2008

Dosar nr: 382/2008

Petiția nr: 6.806/13.05.2008

Petent: M P

**Reclamat: Uniunea Democrată a Maghiarilor din România, Partidul Civic
Maghiar**

Obiect: afișe electorale în limba maghiară

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și domiciliul petentei

I.1.1. M P ,

I.2. Numele și domiciliul ales al reclamatului

I.2.1. Uniunea Democrată a Maghiarilor din România, Str. Lipscani nr. 29-31, sector 3 București

I.2.2. Partidul Civic Maghiar, Piața Primăriei nr. 5, Odorheiu Secuiesc, județul Harghita

II. Obiectul sesizării

Petentul, prin **Petiția nr. 6.806/13.05.2008** (fila 1 din dosar), arată că reclamații folosesc doar afișe în limba maghiară în Sfântu Gheorghe, județul Covasna.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petentul consideră că românii din localitatea Sfântu Gheorghe sunt discriminați prin mesajele electorale transmise doar în limba maghiară.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 10.06.2008 (filele 3,4, 6 din dosar).
La audierile din 10.06.2008 părțile nu s-au prezentat.
Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Petentul arată că reclamații folosesc doar afișe în limba maghiară în Sfântu Gheorghe, județul Covasna, ceea ce îi discriminează pe românii din localitate, care au drept de vot, limitându-le acest drept.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) a solicitat un punct de vedere din partea Biroului Electoral Central, pentru a stabili competența materială a CNCD (fila 5 din dosar).

Conform punctului de vedere exprimat de Biroul Electoral Central prin **Adresa nr. 484,485C/27.05.2008**, înregistrat la CNCD cu **nr. 7.516/27.05.2008** (fila 8-9 din dosar), CNCD are competența exclusivă de a soluționa petiția în cauză.

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că petentul consideră discriminatorie afișele electorale ale formațiunilor politice care au ca obiect protejarea și promovarea drepturilor acestei comunități.

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Constituția României, prin art. 16 alin. 1 garantează dreptul la egalitate: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. Potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”. **Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, ratificată de România prin **Legea nr. 33/1995**, are următoarele prevederi relevante:

„Art. 9

1. Părțile de angajează să recunoască faptul că dreptul la libertatea de expresie a fiecărei persoane aparținând unei minorități naționale include libertatea de opinie și libertatea de a primi și a comunica informații sau idei în limba minoritară, fără ingerințe ale autorităților publice și independent de frontiere. Părțile vor veghea ca, în cadrul sistemelor lor legislative, persoanele aparținând unei minorități naționale să nu fie discriminate în accesul la mijloacele de informare.

[...]

Art. 11

1. Părțile se angajează să recunoască oricărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul de a folosi numele (patronimul) și prenumele său în limba minoritară, precum și dreptul la recunoașterea oficială a acestora, în conformitate cu modalitățile prevăzute în sistemul lor legal.

2. Părțile se angajează să recunoască oricărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul de a expune în limba sa minoritară însemne, inscripții și alte informații cu caracter privat, vizibile pentru public.

3. În ariile locuite în mod tradițional de un număr substanțial de persoane aparținând unei minorități naționale, părțile vor depune eforturi, în cadrul sistemului lor legal, inclusiv, atunci când este cazul, în cadrul acordurilor încheiate cu alte state, și ținând seama de condițiile lor specifice, pentru expunerea denumirilor locale tradiționale, a denumirilor străzilor și a altor indicații topografice destinate publicului, deopotrivă în limba minoritară, acolo unde există o cerere suficientă pentru astfel de indicații.”

Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, ratificată de România prin **Legea nr. 282/2007**, are următoarele prevederi relevante:

„Art. 7

Obiective și principii

1. În ceea ce privește limbile regionale sau minoritare, în zonele în care aceste limbi sunt folosite și în funcție de situația fiecărei limbi, Părțile își întemeiază politica, legislația și practica pe următoarele obiective și principii:

a. recunoașterea limbilor regionale sau minoritare ca o expresie a bogăției culturale;

b. respectarea ariei geografice a fiecărei limbi regionale sau minoritare, în așa fel încât diviziunile administrative existente sau noi să nu constituie un obstacol pentru promovarea respectivei limbi regionale sau minoritare;

c. necesitatea unei acțiuni hotărâte pentru promovarea limbilor regionale sau minoritare în vederea salvagărdării lor;

d. facilitarea și/sau încurajarea folosirii oral sau și în scris, a limbilor regionale sau minoritare, în viața publică sau în viața privată;

e. menținerea și dezvoltarea relațiilor, în domeniile prevăzute în prezenta Cartă, între grupurile folosind o limbă regională sau minoritară și alte grupuri ale aceluiași stat ce vorbesc o limbă practică într-o formă identică sau apropiată,

ca și stabilirea de relații culturale cu alte grupuri din respectivul stat folosind limbi diferite;

f. stabilirea de forme și mijloace adecvate de predare și studiere a limbilor regionale sau minoritare, la toate nivelurile corespunzătoare;

g. stabilirea de mijloace permițând celor ce nu vorbesc o limba regională sau minoritară și care locuiesc într-o arie unde aceasta limbă este folosită să o învețe, dacă doresc acest lucru;

h. promovarea studiilor și a cercetărilor în domeniul limbilor regionale sau minoritare în universități sau institutii echivalente;

i. promovarea unor forme corespunzătoare de schimburi transnaționale, în domeniile prevăzute de prezenta Cartă, pentru limbile regionale sau minoritare folosite într-o formă identică sau apropiată în două sau mai multe state.

2. Părțile se angajează să elimine, dacă nu au făcut-o deja, orice distincție, excludere, restricție sau preferință nejustificată relativă la folosirea unei limbi regionale sau minoritare și având drept scop descurajarea sau punerea în pericol a menținerii sau dezvoltării acesteia. Adoptarea de măsuri speciale în favoarea limbilor regionale sau minoritare, destinate să promoveze egalitatea între vorbitorii acestor limbi și restul populației, sau urmărind să țină seama de situațiile lor specifice, nu este considerată ca un act de discriminare față de vorbitorii limbilor mai răspândite.

3. Părțile se angajează să promoveze, prin măsuri corespunzătoare, înțelegerea reciprocă între toate grupurile lingvistice ale țării, îndeosebi acționând în așa fel încât respectul, înțelegerea și toleranța față de limbile regionale sau minoritare să figureze printre obiectivele educației și instruirii desfășurate în țară, și să încurajeze mijloacele de comunicare în masă să urmărească același obiectiv.

4. În determinarea politicii față de limbile regionale sau minoritare, Părțile se angajează să ia în considerare necesitățile și dorințele exprimate de grupurile ce folosesc aceste limbi. Ele sunt încurajate să creeze, dacă este necesar, organe cu rol consultativ asupra tuturor chestiunilor legate de limbile regionale sau minoritare.

5. Părțile se angajează să aplice, mutatis mutandis, principiile enumerate în paragrafele 1-4 de mai sus, la limbile non-teritoriale. Totuși, în cazul acestor limbi, natura și cuprinderea măsurilor ce urmează a fi luate pentru a da efect prezentei Carte, vor fi determinate într-o manieră flexibilă, ținând seama de necesități și dorințe, și respectând tradițiile și caracteristicile grupurilor care folosesc limbile respective.

[...]

Art. 10

Autoritățile administrative și serviciile publice

În circumscriptiile administrative ale statului locuite de un număr de vorbitori de limbi regionale sau minoritare, care justifică măsurile specificate mai jos, și în funcție de situația fiecărei limbi, Părțile se angajează, în măsura în care este posibil:

a. i. să vegheze ca autoritățile administrative să utilizeze limbile regionale sau minoritare; sau

ii. să vegheze ca funcționarii autorităților administrative care asigură relația cu publicul să folosească limbile regionale sau minoritare în raporturile lor cu persoanele care li se adresează în aceste limbi; sau

iii. să vegheze ca vorbitorii de limbi regionale sau minoritare să poată prezenta cereri orale sau scrise și să primească răspunsuri în aceste limbi; sau

iv. să vegheze ca vorbitorii de limbi regionale sau minoritare să poată prezenta cereri orale sau scrise în aceste limbi;

v. să vegheze ca vorbitorii de limbi regionale sau minoritare să poată prezenta ca valabil un document întocmit în aceste limbi;

b. să pună la dispoziție formulare și texte administrative de uz curent pentru populație în limbile regionale sau minoritare, sau în versiuni bilingve;

c. să permită autorităților administrative să întocmească documente într-o limbă regională sau minoritară.

2. În ceea ce privește autoritățile locale și regionale din zonele locuite de un număr de vorbitori de limbi regionale sau minoritare în care se justifică măsurile specificate mai jos, Părțile se angajează să permită și/sau să încurajeze:

a. folosirea limbilor regionale sau minoritare în cadrul administrației regionale sau locale;

b. posibilitatea pentru vorbitorii de limbi regionale sau minoritare de a prezenta cereri orale sau scrise în aceste limbi;

c. publicarea de către autoritățile regionale a textelor oficiale și în limbile regionale sau minoritare;

d. publicarea de către autoritățile locale a textelor oficiale și în limbile regionale sau minoritare;

e. folosirea de către autoritățile regionale a limbilor regionale sau minoritare în dezbaterile din Consiliile lor, fără a exclude, totuși, folosirea limbii (-lor) oficiale a (ale) statului;

f. folosirea de către autoritățile locale a limbilor regionale sau minoritare în dezbaterile din Consiliile lor, fără a exclude, totuși, folosirea limbii (-ilor) oficiale a (ale) statului;

g. folosirea sau adoptarea, dacă este cazul alături de denumirea în limba (-ile) oficială (-ale), a formelor tradiționale și corecte ale toponimiei în limbile regionale sau minoritare.

3. În ceea ce privește serviciile publice asigurate de către autoritățile administrative sau de către alte persoane care acționează în cadrul competenței acestora Părțile contractante se angajează, în zonele în care limbile regionale sau minoritare sunt folosite, în funcție de situația fiecărei limbi și în măsura în care acest lucru este posibil:

a. să vegheze ca limbile regionale sau minoritare să fie folosite în cadrul serviciilor publice; sau

b. să permită vorbitorilor de limbi regionale sau minoritare să formuleze cereri și să primească răspunsul în aceste limbi; sau

c. să permită vorbitorilor de limbi regionale sau minoritare să formuleze cereri în aceste limbi.

4. În vederea aplicării dispozițiilor paragrafelor 1, 2 și 3 pe care le-au acceptat, Părțile se angajează să ia una sau mai multe dintre măsurile ce urmează:

- a. traducerea sau interpretarea eventual solicitate;
- b. alegerea și, dacă este cazul, formarea unui număr suficient de functionari și alti agenti publici;
- c. satisfacerea, în măsura în care este posibil, a cererilor agentilor publici care cunosc o limba regionala sau minoritara de a fi repartizati în zona în care aceasta limba este folosita.

5. Părțile se angajează să permită, la cererea celor interesati, folosirea sau adoptarea de patronime în limbile regionale sau minoritare.”

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturilor formelor de discriminare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin. 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Colegiul Director, analizând petiția, constată că unul dintre elementele definitorii ale faptelor de discriminare este ca aceste fapte să restrângă sau să înlătore un drept. Petentul invocă dreptul la vot, ori afișele în cauză nu îngădesc persoanele cu drept de vot să-și manifeste voința de a vota. Faptul că unele formațiuni politice se adresează tinerilor nu limitează dreptul de vot al persoanelor în vârstă, sau dacă unele formațiuni politice se adresează pensionarilor, prin acest fapt nu se limitează dreptul la vot al persoanelor care nu sunt pensionari. Uniunea Democrată a Maghiarilor din România și Partidul Civic Maghiar, în localitatea Sfântu Gheorghe, s-au adresat persoanelor vorbitoare de limbă maghiară, ceea ce nu afectează nicidecum dreptul la vot. Cei care nu sunt de acord cu mesajul acestor organizații sau partide, sau nu le înțeleg, pot alege să voteze alte organizații sau partide, după opțiunile lor politice. Colegiul director a reținut că petentul nu a indicat în ce mod i s-a încălcat acest drept.

Colegiul director a analizat dacă prin afișele în limba maghiară s-a afectat sau nu dreptul la informații de interes public ale celor care nu vorbesc limba maghiară, constatând că nu se poate considera textul unui afiș electoral drept informație de interes public. În caz contrar toți candidații la alegeri ar putea fi constrânși să-și afișeze mesajul electoral în public (ceea este un drept dar nu poate deveni o obligație), iar în localitățile în care minoritățile naționale au o pondere importantă aceste afișe ar trebui să fie în mod obligatoriu multilingve (ceea ce ar reprezenta cheltuieli suplimentare considerabile pentru candidații la alegeri). În situația în care mesajele electorale ar fi considerate informații de

interes public, se nasc obligații nu doar pentru reclamați, dar pentru toți candidații la algeri.

Constituția României și legislația electorală din România, în concordanță cu practica internațională ale statelor democratice, permite organizațiilor minorităților naționale să participe la vot, prin urmare acestor organizații nu li se poate interzice desfășurarea campaniei electorale având drept țintă comunitatea pe care doresc să îi reprezinte. Totodată în conformitate cu tratatele internaționale la care România este parte, cât și cu legislația internă în domeniu, minoritățile au dreptul să-și utilizeze limba maternă în scris și în public, să ofere și să primească informații în această limbă.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Biroului Electoral Central.

VII. Modalitatea de plată a amenzii: —

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

HALLER ISTVÁN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA - Membru

VASILE MONICA – Membru

Data redactării 17.06.2008

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

